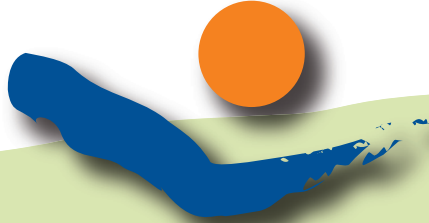

Je bent arbeidsongeschikt. Wat nu?

Een uitgave van de ***Onafhankelijke Ziekenfondsen***

Sint-Huibrechtsstraat 19 - 1150 Brussel

T 02 778 92 11 - F 02 778 94 04

commu@mloz.be

—

Foto's > Isopix

www.mloz.be

Je bent **arbeidsongeschikt.** Wat nu?

Wanneer je door ziekte, ongeval of zwangerschap niet kan werken of stempelen ben je arbeidsongeschikt.

Gelukkig kan je in zo'n periode rekenen op een vervangingsinkomen. Vanzelfsprekend moet je daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen.

Je leest in deze brochure om welke voorwaarden het gaat. Daarnaast kom je ook te weten hoeveel een uitkering bedraagt, welke praktische stappen je ervoor moet ondernemen en hoe de erkenning en controle van de arbeidsongeschiktheid verlopen.

Achteraan vind je de antwoorden op enkele praktische vragen in verband met arbeidsongeschiktheid.

Deze brochure vertrekt vanuit het perspectief van een werknemer. De regeling voor zelfstandigen is grotendeels gelijklopend, tenzij anders vermeld.

A woman with short brown hair, wearing a white button-down shirt, is sitting on a red sofa. She is looking down at a newspaper she is holding. Her right foot is in a white cast. The background is blurred, showing green plants and a window. A blue banner with white text is overlaid on the image.

Een **arbeidsongeschiktheid** van 66 %?

Voorwaarden voor een uitkering

Na de periode van gewaarborgd loon (zie p. 6) ontvang je een vervangingsinkomen van je ziekenfonds. Hiervoor gelden enkele voorwaarden.

- Je bent **aangesloten bij een ziekenfonds**.
- Je hebt het statuut van actieve of werkloze **werknemer of zelfstandige**.
- Door je aandoening kan je **geen professionele activiteiten** meer uitoefenen en je hebt dan ook elke beroepsactiviteit stopgezet (bijklussen mag niet).
- Je aandoening tast je verdienvermogen aan met minstens **1/3 van het inkomen** dat je normaal verdient (tijdens de eerste zes maanden van de arbeidsongeschiktheid) of van het inkomen dat je kunt verdienen in de verschillende beroepen die je kunt uitoefenen (na zes maanden arbeidsongeschiktheid). De graad van arbeidsongeschiktheid bedraagt dus 66 %.

Voor zelfstandigen

geldt geen percentage. Zij moeten hun persoonlijke beroepsactiviteiten volledig hebben stopgezet.

Van **gewaarborgd loon** tot **invaliditeit**

Gewaarborgd loon

Bij de aanvang van de arbeidsongeschiktheid betaalt je werkgever je loon gewoon verder. Dat is de periode van het 'gewaarborgd loon'. De duur ervan is afhankelijk van je arbeidsstatuut.

Periode gewaarborgd loon

geen	14 dagen	30 dagen
arbeider (in proefperiode)	arbeider (na proefperiode)	/
bediende	bediende	bediende
(minder dan 1 maand in dienst)	(meer dan 1 maand in dienst maar in proefperiode)	(na proefperiode)

Heb je net een ziekteperiode achter de rug en **hervalt je binnen de veertien dagen** in dezelfde aandoening? Dan heb je geen recht op de volledige periode van gewaarborgd loon.

Je krijgt enkel de dagen gewaarborgd loon uitbetaald die nog overbleven na de vorige ziekteperiode. Krijg je een andere aandoening, dan heb je wel recht op een volledige periode van gewaarborgd loon.

Zelfstandigen

ontvangen geen gewaarborgd loon bij gebrek aan een werkgever.

Primaire arbeidsongeschiktheid

Na de periode van gewaarborgd loon gaat de arbeidsongeschiktheid over in primaire arbeidsongeschiktheid. Je ziekenfonds betaalt je dan een vervangingsinkomen uit.

De primaire arbeidsongeschiktheid duurt **maximaal twaalf maanden**. Ze begint vanaf de datum waarop de adviserend geneesheer van je ziekenfonds je arbeidsongeschiktheid goedkeurt.

Invaliditeit

Wanneer je arbeidsongeschiktheid **langer dan een jaar** duurt, krijg je het statuut van invalide. Vanaf de eerste dag van de dertiende maand van de arbeidsongeschiktheid ga je over in invaliditeit.

De adviserend geneesheer van je ziekenfonds stuurt hiervoor een verslag naar de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit (GRI) bij het RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering). Die bekijkt je dossier en neemt een beslissing.

De GRI en de adviserend geneesheer kunnen je oproepen voor een controleonderzoek om de erkenning van je invaliditeit te verlengen of te beëindigen.

Extra voordelen bij invaliditeit

Als invalide geniet je binnen de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering veelal van een korting op het openbaar vervoer en in sommige gevallen van een vermindering van bepaalde gemeente- en provinciebelastingen.

Indien je bruto jaarlijks gezinsinkomen lager is dan **15.063,45 euro**, verhoogd met 2.788,65 euro per persoon ten laste (bedragen geldig sinds 1 januari 2010), dan heb je recht op verhoogde tegemoetkoming bij een ziekenhuisopname, aankoop van geneesmiddelen of geneeskundige verstrekkingen.

Vraag hiervoor meer informatie bij je ziekenfonds.

Arbeidsongeschikt: welke stappen onderneem je?

Wanneer je arbeidsongeschikt wordt, dien je **zo snel mogelijk** je werkgever en je ziekenfonds te verwittigen.

Je werkgever

Als werknemer ben je verplicht onmiddellijk (bij voorkeur de dag zelf nog) je werkgever op de hoogte te brengen van de arbeidsongeschiktheid.

Dit doe je aan de hand van de procedure die beschreven staat in het arbeidscontract, het arbeidsreglement of de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Meestal eist de werkgever ook een **geneeskundig getuigschrift** binnen de door het arbeidsreglement of door de CAO bepaalde termijn. Indien er geen termijn bestaat, moet je het getuigschrift binnen twee werkdagen aan je werkgever bezorgen.

Naast het feit dat je arbeidsongeschikt bent, vermeldt dit getuigschrift:

- de vermoedelijke duur van de arbeidsongeschiktheid
- of je je mag verplaatsen

De behandelende arts mag in geen geval de reden van de arbeidsongeschiktheid vermelden.

Duurt je arbeidsongeschiktheid langer dan de datum op je attest? Dan dien je een verlenging aan te vragen en die aan je werkgever te bezorgen.

Je ziekenfonds

Je dient je ziekenfonds zo snel mogelijk op de hoogte te brengen van de arbeidsongeschiktheid. Dit doe je aan de hand van het document '**getuigschrift van arbeidsongeschiktheid**' dat je eenvoudig kan aanvragen bij je ziekenfonds.

Je laat dit getuigschrift door je behandelende arts invullen en stuurt het ondertekend en gedateerd terug naar je ziekenfonds.

Het getuigschrift vermeldt:

- de aanvangsdatum van de arbeidsongeschiktheid
- de medische reden
- datum, handtekening en stempel met identificatiegegevens van de behandelende geneesheer

Opgelet! Je kunt het getuigschrift ook afgeven, maar dan enkel op het vermelde adres en in ruil voor een ontvangstbewijs. Steek het nooit in de brievenbus van je plaatselijke ziekenfondskantoor.

Verstuur het document bij voorkeur via de post. De poststempel geldt dan als bewijs.

Wanneer verwittigen?

De adviserend geneesheer moet de aangifte van arbeidsongeschiktheid ontvangen binnen een welbepaalde termijn, afhankelijk van je statuut.

Werkloze	3 dagen
Arbeider	14 dagen
Bediende	28 dagen
Zelfstandige	29 dagen

Het aantal dagen wordt berekend van bij de begindatum van de arbeidsongeschiktheid.

Indien de laatste dag van deze termijn een zaterdag, zondag of feestdag is, dan wordt de termijn verlengd tot uiterlijk de eerstkomende werkdag.

Wanneer je de aangifte buiten deze termijn verstuurt, krijg je een financiële sanctie. Het bedrag van je vervangingsinkomen vermindert dan met 10 % in de periode waarin je te laat bent. Je krijgt de volledige ziekenfondsuitkering pas uitbetaald vanaf de eerste werkdag volgend op de dag waarop de aangifte toekwam bij de adviserend geneesheer.

Voorbeeld

Een arbeider is arbeidsongeschikt vanaf 3 februari en kan zijn arbeidsongeschiktheid aangeven tot 16 februari. Indien de 16e een zondag is, dan mag hij zijn arbeidsongeschiktheid aangeven tot 17 februari.

Erkenning en controle van de arbeidsongeschiktheid

Nadat je het ziekenfonds op de hoogte hebt gebracht van je arbeidsongeschiktheid gaat de adviserend geneesheer van het ziekenfonds na of je voldoet aan de wettelijke criteria. Hij roept je op voor een eerste onderzoek en brengt je schriftelijk op de hoogte van de beslissing.

Erkent de adviserend geneesheer je arbeidsongeschiktheid, dan bepaalt hij ook een vermoedelijke duur en legt hij een datum vast voor een later controleonderzoek.

> [Kan ik tegen deze beslissing in beroep gaan? Zie 'vaak gestelde vragen' p. 17.](#)

Samen met je erkenning stuurt je ziekenfonds je een 'inlichtingsblad voor de berekening van je uitkeringen'.

Zolang je dit niet invult en terugstuurt, kan je ziekenfonds je uitkering niet berekenen noch uitbetalen.

Voor zelfstandigen

bezorgt het ziekenfonds naast het inlichtingsblad ook een vragenlijst i.v.m. de beroepsactiviteiten. Zo kan de adviserend geneesheer een gefundeerde beslissing nemen over de arbeidsongeschiktheid.

Controle door de werkgever

Je werkgever kan op elk moment (tijdens de volledige periode van de afwezigheid) na gaan of je arbeidsongeschiktheid gewettigd is.

Hiervoor schakelt hij een **onafhankelijke controlearts** in die jou kan oproepen voor een controleonderzoek. Het is onmogelijk dit te weigeren, tenzij je getuigschrift vermeldt dat je je niet mag verplaatsen. De reiskosten voor het controleonderzoek komen ten laste van de werkgever.

De controlearts gaat na of de werknemer wel degelijk arbeidsongeschikt is en verifieert de waarschijnlijke duur. Hij deelt zijn bevindingen schriftelijk mee aan de werknemer, eventueel na overleg met de behandelende arts die het eerste getuigschrift voor de werkgever heeft afgeleverd.

Controle door de adviserend geneesheer van het ziekenfonds

Om na te gaan of je arbeidsongeschiktheid verlengd wordt, roept de adviserend geneesheer je op voor een controleonderzoek. Hoe vaak dat gebeurt, hangt af van je gezondheidstoestand. Ga je niet op de uitnodiging in, dan loop je het risico je uitkering tijdelijk of definitief te verliezen.

Je dient de adviserend geneesheer op de hoogte te brengen van een adreswijziging (binnen de twee dagen) of een verblijf in het buitenland (tien dagen voor je vertrek).

Voor een verblijf in een EU-lidstaat, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland volstaat een kennisgeving. Voor alle andere landen heb je vooraf de schriftelijke toestemming van de adviserend geneesheer nodig. Zo vermijd je een oproep voor een controleonderzoek tijdens je afwezigheid.

Meer info over de adviserend geneesheer?

Raadpleeg onze brochure 'De adviserend geneesheer van je ziekenfonds'. Je kunt ze aanvragen bij je ziekenfondskantoor.

Hoeveel bedraagt **de uitkering?**

De uitkering is een **percentage van het laatst verdiende brutoloon** en is afhankelijk van je gezinstoestand en het feit of je primair arbeidsongeschikt of invalide bent.

Voor zelfstandigen

is de uitkering een forfaitaire vergoeding, afhankelijk van het aantal personen ten laste, die wordt betaald vanaf de tweede maand van de arbeidsongeschiktheid.

Het maximum dagbedrag van je loon voor de berekening van de dagelijkse uitkering voor primaire arbeidsongeschiktheid bedraagt **118,37 euro** (bedrag geldig vanaf 1 januari 2010).

Er bestaat eveneens een minimumvergoeding (zie tabel), beginnend vanaf de 7e maand van de arbeidsongeschiktheid en afhankelijk van de situatie van de werknemer (regelmatig of niet).

➤ **Wat indien ik werkloos ben? Zie 'vaak gestelde vragen' p. 17.**

Supplement 'hulp van derden'

Je hebt recht op een supplement van **12,73 euro** per dag bij je uitkering wanneer je **zwaar zorgbehoevend** bent en je **nood** hebt **aan hulp van andere personen voor alledaagse handelingen** zoals:

- je verplaatsen
- koken en eten
- je verzorgen en aankleden
- je woning onderhouden
- communiceren of deelnemen aan sociale activiteiten
- gevaarlijke situaties inschatten

Dit kan vanaf de vierde maand arbeidsongeschiktheid. Je vraagt dit aan bij je ziekenfonds. De adviserend geneesheer evalueert dan je afhankelijkheidsgraad en beslist of je hulpbehoevend bent. Daarna wordt je dossier overgemaakt aan het RIZIV dat je dossier goedkeurt of niet.

De uitkeringspercentages van het laatst verdiende brutoloon

	algemene regeling			regeling zelfstandigen	
	met PTL	alleenstaand	samenwonend	met PTL	alleenstaand of samenwonend
primaire AO	60 %	60 %	60 %	forfait met PTL	forfait zonder PTL
invaliditeit	65 %	55 %	40 %	forfait met PTL	forfait zonder PTL

De uitkering in bedragen (vanaf 1 januari 2010)

dagbedragen uitkering [loontrekkenden](#)

	met gezinslast	alleenstaand	samenwonend zonder PTL
Primaire arbeidsongeschiktheid			
minimum eerste 6 maanden	geen	geen	geen
minimum vanaf de 7e maand leefloon (niet-regelmatig werknemer)	€ 37,22	€ 27,91	€ 27,91
minimum vanaf de 7e maand (regelmatig werknemer)	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14
maximum	€ 71,02	€ 71,02	€ 71,02
Invaliditeit			
minimum leefloon (niet-regelmatig werknemer)	€ 37,22	€ 27,91	€ 27,91
minimum (regelmatig werknemer)	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14
maximum	€ 76,94	€ 65,10	€ 47,35

dagbedragen uitkeringen [zelfstandigen](#)

	met gezinslast	alleenstaand	samenwonend zonder PTL
primaire AO	€ 46,67	€ 35,41	€ 29,64
invaliditeit zonder stopzetting bedrijf	€ 46,67	€ 35,41	€ 29,64
invaliditeit met stopzetting bedrijf	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14

Opnieuw aan de slag

Je kunt het werk hervatten of opnieuw gaan stempelen uit eigen beweging of verplicht door het ziekenfonds.

De betaling van je uitkering stopt dan. Je kunt ook gedeeltelijk opnieuw aan de slag om geleidelijk aan weer in het arbeidsritme te komen.

Opgelet!

De uitkering stopt automatisch op het einde van de maand waarin je de pensioengerechtigde leeftijd bereikt (65 voor mannen en vrouwen) of op de dag volgend op de datum van het overlijden.

Spontane werkhervatting

Wanneer je uit eigen beweging het werk hervat of opnieuw gaat stempelen, moet je je ziekenfonds onmiddellijk op de hoogte brengen. Dat doe je via een standaarddocument dat je bij het begin van je arbeidsongeschiktheid ontving.

Gedeeltelijke werkhervatting

Na een periode van inactiviteit kan je ook gedeeltelijk het werk hervatten. Zo heb je de tijd om geleidelijk opnieuw aan het voltijdse arbeidsritme te wennen. Je behoudt dan een deel van je uitkering.

Je doet dit vanzelfsprekend met het akkoord van de adviserend geneesheer, je werkgever en eventueel de arbeidsgeneesheer.

De adviserend geneesheer moet je aanvraag voor gedeeltelijke werkhervatting goedkeuren vóór je opnieuw aan de slag gaat.

Verplichte werkhervatting

Wanneer de adviserend geneesheer of de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit oordeelt dat je niet meer voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor arbeidsongeschiktheid, loopt je erkenning af.

In dat geval ben je verplicht om je professionele activiteiten te hervatten op een vooraf meegedeelde datum. Het ziekenfonds stopt dan vanzelfsprekend de betaling van je uitkering.

Werkhervatting: **spontaan** of **verplicht**

Begeleiding bij de **arbeidsreïntegratie** en **herscholing**

Arbeidsreïntegratie

Ben je fysiek niet in staat om je vorige activiteit of een beroep aansluitend bij je opleiding op te nemen? Dan kan de adviserend geneesheer met de arbeidsgeneesheer van je werkgever op zoek gaan naar een andere functie in je werkomgeving.

Maak hiervoor eerst een afspraak met je arbeidsgeneesheer om dit te bespreken.

Wanneer je om gezondheidsredenen toch niet aan de slag kan in je vorige werkomgeving, dan kan de adviserend geneesheer in overleg met andere tussenpersonen zoals de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling), Actiris (arbeidsbemiddelingsbureau voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) of de SIG (Stichting Integratie Gehandicapten) op zoek gaan naar een nieuwe werkomgeving die wel bij je fysieke mogelijkheden aansluit.

Beroepsherscholing

De adviserend geneesheer kan je voorstellen een herscholing te volgen naar een beroep aangepast aan je gezondheidstoestand. Het RIZIV moet daarvoor een goedkeuring geven.

Tijdens je herscholing blijf je erkend als arbeidsongeschikte en behoud je je uitkering.

Als het RIZIV je herscholing erkent, dan betaalt je ziekenfonds ook de kosten van je herscholing terug (inschrijvingsgeld, cursusgeld, materiaal, reiskosten met openbaar vervoer...).

Je arbeidsongeschiktheid wordt na de periode van herscholing dan herbekeken in functie van je verworven vaardigheden. Vanaf dan ben je immers opnieuw beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Vaak gestelde vragen

Mag ik als arbeidsongeschikte bijklussen?

Nee. Je moet elke professionele activiteit hebben stopgezet, ook elke bijverdienste. Zo niet verlies je je uitkering.

Mag ik vrijwilligerswerk uitoefenen tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Ja. Maar vraag hiervoor steeds vooraf de toestemming aan je adviserend geneesheer. Die gaat na of je gezondheidstoestand toelaat om het vrijwilligerswerk uit te oefenen, waarna hij je een schriftelijke toelating geeft. Je moet wel zelf je aanvraag doen.

Wordt mijn uitkering nog belast?

Ja. Uitkeringen van het ziekenfonds zijn net zoals beroepsinkomsten belastbaar. Het ziekenfonds houdt op de meeste uitkeringen wel al een bedrijfsvoorheffing in, behalve op invaliditeitsuitkeringen. Personen met een laag gezinsinkomen kunnen recht hebben op bepaalde belastingsverminderingen. Die worden automatisch toegepast.

Wat als ik het werk herneem en hervalt?

Je arbeidsongeschiktheid wordt niet opgeschort wanneer je na een primaire arbeidsongeschiktheid het

werk hervat en binnen veertien dagen hervalt.

Na een invaliditeitsperiode geldt hetzelfde principe, maar dan binnen drie maanden. Hervalt je binnen die periode, dan word je automatisch opnieuw invalide. Vanzelfsprekend ontvang je in beide gevallen geen uitkering voor de periode waarin je hebt gewerkt.

Kan ik in beroep gaan tegen de beslissing van de adviserend geneesheer of de GRI om de arbeidsongeschiktheid niet te erkennen of stop te zetten?

Je kunt de beslissing van de adviserend geneesheer of de GRI aanvechten bij de arbeidsrechtbank. Je hebt daarvoor drie maanden de tijd, vanaf de datum van de beslissing.

Je dient dan een aangetekende brief in te dienen bij de arbeidsrechtbank van je woonplaats. De rechtbank neemt een beslissing na een geneeskundig onderzoek van een onafhankelijke controlearts.

De procedurekosten zijn ten laste van het ziekenfonds, ongeacht de uitspraak van de rechtbank. Het ereloon van een advocaat betaal je echter zelf. In afwachting van de uitspraak dien je je in te schrijven als werkzoekende en ontvang je een werkloosheidsuitkering (enkel voor loontrekkenden).

Wat doe ik als ik een ongeval heb tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Je bent verplicht je ziekenfonds op de hoogte te brengen van elk ongeval waarvan je het slachtoffer bent. Je ziekenfonds stuurt je dan een aangifteformulier dat je volledig ingevuld moet terugsturen. Doe je dit niet, dan kan de uitbetaling van je uitkering worden stopgezet.

Kan mijn werkgever me ontslaan tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Je werkgever mag een werknemer in arbeidsongeschiktheid op eender welk moment ontslaan. De opzegtermijn, als die er is, gaat in op het moment dat het werk wordt hervat. Wanneer de werkgever beslist dat de opzegtermijn niet gepresteerd moet worden, betaalt hij een opzegvergoeding.

Wanneer je arbeider bent, dient je werkgever aan te tonen dat je ontslag noodzakelijk en gerechtvaardigd is door een noodwendigheid van de onderneming (bv. een herstructurering).

Kan ik zelf mijn ontslag indienen tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Ja. Tijdens de arbeidsongeschiktheid kan je op elk moment je arbeidsovereenkomst beëindigen. De opzegperiode loopt tijdens de periode van arbeidsongeschiktheid.

Hoeveel bedraagt mijn uitkering voor arbeidsongeschiktheid wanneer ik werkloos ben?

Ben je werkloos, dan wordt je uitkering berekend op basis van je werkloosheidscategorie of op basis van een van je leeftijd afhankelijk forfaitair loon. Dat kan een bedrag opleveren gelijk aan, hoger of lager dan de werkloosheidsuitkering. Tijdens de eerste zes maanden arbeidsongeschiktheid is de uitkering steeds gelijk aan de werkloosheidsuitkering.

Nuttige adressen

www.socialsecurity.be

De website van de FOD Sociale Zekerheid met extra informatie over arbeidsongeschiktheid voor werknemers en zelfstandigen.

www.rsvz.be

De website van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen, kortweg het RSVZ.

www.mloz.be

De website van de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen.

Onafhankelijke Ziekenfondsen

**Brochures en praktische
info** om u te helpen

—
www.mloz.be

de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen groepeert:

